

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 84.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr.

Een blad afzonderlijk, 15 centimen.

Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 24 AUGUSTUS.

ONDERSCHRIJVING

VOOR DE OVERSTROOMDEN in Frankrijk.

Wij verzoeken de personen die nog verlangen deel te nemen aan de onderschrijving ten voordeele der overstromden, om hunne giften zonder uitstel te doen toekomen; de lijsten zullen weldra gesloten worden.

Sedert eenige weken wordt de naam van Herzogowine dagelijks in de gazetten herhaald. Wat is Herzogowine? Het woord is van Duitschen oorsprong, Herzog, en beteekent het land, door eenen hertog bestuurd. Keizer Frederik III richtte dit hertogdom op omtrent het jaar 1450, daar de strek te voren aan Bosnie was verwoegd. Over bijna twee eeuwen verloor Herzogowine zijne onafhankelijkheid, werd door de Turken onafgeheerd, en bij het Turksch keizerrijk ingelijfd. Heden nog is het onderhoorig aan den Grooten Sultan en moet den jaarlijkschen tol betalen.

Ontevreden over dien toestand, en door den vreemde opgehitst, hebben de inwoners van Herzogowine de wapens genomen om het Turksch juk af te schudden, en, zoo het schijnt, zich tot een vrij land te verheffen.

Hunne ligging stelt hen in betrekking met Oostenrijk, en eenige landen die, gelijk zij, aan Turkije verbonden zijn.

Langs het noorden grenzen zij aan Croatië, langs het oosten aan Bosnie, langs 't zuiden aan Montenegro, en zuidwest ligt het Oostenrijksch Dalmatië.

Hoe dit eindigen zal, weet niemand. In het begin aanzag de Keizer van Constantinopel dien opstand als eene kleinigheid die als eene zwarte wolk door den wind zou verdreven worden; maar nu moet hij dien opstand aanzien als een zwaar tempeest, dat gedurig heviger woedt.

Enigen vragen of Duitschland de dwalwinden niet aanstoot, om Oostenrijk in nieuwe moeilijkheden te wikkelen en dus open armen te hebben in zijne gekende werkingen.

De opstand van Herzogowine wordt inderdaad van dag tot dag gevaarlijker. Hij heeft waarlijk diepe wortelen geschoten in de naburige landen, die, volgens het zeggen van al de députés, groote hulp van mannen en geld naar de oproerlingen zenden. Men mag dus gelooven dat de beweging langzamerhand voorbereid is, en misschien politieke handelingen verbergt, waarvan het einddoel gansch anders zou zijn dan de vrijmaking der Christenen van de Turksche dwingelandij...

Men verzekert, dat de prins Milan van Servië, eene verklaring aan de onderteekenaars van het verdrag van Parijs gezonden heeft, om hun den moeilijken toestand, in welken hem de opstand van Herzogowine brengt, te doen kennen.

De prins zou zich beklagen, dat deze mogendheden hem in eene volstrekte onbekendheid laten met hunne besluiselen ten aanzien van deze oproerige beweging, die zich in gansch Servië uitstrekt, en dreigt zulke uitbreiding te nemen, dat het hem welhaast onmogelijk zal zijn, haar te beteugelen. « Hij zal tot de noodzakelijkheid gebracht worden, te moeten laten doen, zegt hij, indien de mogendheden er geen bepaald veto tegenstellen. »

Stads- & provincie nieuws.

Men schrijft ons uit St-Truiden, 21 augustus: Een smartelijk ongeluk heeft woensdagmiddag in deze stad plaats gehad. De lieutenant Mottet, van de alhier in garnizoen liggende kanonniers is door een der luikeuzen van het voedermagazijn gevallen en op den slag gedood.

Men schrijft ons uit Maaseyck, 21 aug.: Men meldt uit Stamproy, dat men op zondag 13 augustus 's avonds, ten 12 ure alhier het lijk vond van den genaamden A. Keyzers van Weert, welke door sokslagen om het leven gebracht was. De politie heeft dadelijk nauwkeurige opzoekingen gedaan en een vijftal jongelingen aangehouden, waarvan een zijne schuld openlijk bekend heeft, en zijne medeplichtigen aangeduid. Allen zijn aangehouden.

Men schrijft ons uit Kessenich:

Een regiment hollandsche soldaten, dat verleden dinsdag van Maastricht kwam, heeft door de schrikkelijke hitte, te Grevendicht, eenen man verloren, welke aldaar doodviel. Te Torn en Ittervoort kwamen op dezelfde manier 8 mannen en 6 perden om.

Spécialité de Ciments Portland et Romains. Qualité et prix suivant l'ouvrage. Blaton, 420, rue du Trône, à Bruxelles, ou aux entrepôts, quai des Charbonnages, 52, à Molenbeek, et rue du Pavillon 2 à Schaerbeek.

Rechterlijke chroniek.

BRUIDSGESCHENKEN.

Wanneer men de geschenken aanneemt, moet men ook den toekomende aanvaarden. Zoo ten minste oordeelt er de Fransche justitie over. De heer D. was verloofd met jufv. G., de huwelijksplannen waren op het punt zich te verwezenlijken, en reeds had de bruidgom zijne bruid te gebruiken geschenken aangeboden. Door eene oorzaak welke niet gezegd wordt, viel het huwelijksontwerp in duigen, en de heer D., zijne geschenken niet terugkrijgende wendde zich eenvoudig tot de rechtbank van Parijs. De heer G., de vader der bruid, nam de conclusien van zijnen mislukten schoonzoon aan, doch beweerde dat de verbreking van het huwelijk zijner dochter een zedelijk nadeel had toegebracht, en vroeg van zijnen kant eene schadeloosstelling van 2000 fr.

De rechtbank deelde niet in het gevoelen van den vader der bruid; integendeel nam zij de vraag van den eischer aan, waaruit men het volgende mag besluiten:

1° De giften en geschenken, gedaan in 't vooruitzicht van een huwelijk, zijn voorwaardelijk, en moeten teruggegeven worden, wanneer het huwelijk plaats heeft.

2° De verloofde, die juweelen heeft gekregen van haren toekomstige, kan die niet gevoelig dragen, tenzij als vrouw van hem, die ze geschenken heeft.

Deze beslissing is door de beroepshof van Parijs bevestigd.

BINNENLAND.

Men schrijft uit Brussel, 22 augustus:

De graaf en de gravin van Vlaanderen zijn den 15 dezer te Rome aangekomen, reizende incognito.

— De artillerie der brusselsche burgerwacht heeft van het gouvernement nieuwe verbeterde kanons, welke langs achter geladen worden, bekomen. Die wapens zijn van klein kaliber en kunnen gemakkelijk vervoerd worden.

— Iedereen kent de belangrijke buskruidfabriek van Wetteren, toebehoorende aan de familie Teichmann, en bestuurd door den heer Van Cromphaut, lid van de Kamer der volksvertegenwoordigers.

Nu leest men in een groot fransch blad:

« De Fransche zeemacht is verplicht geweest buskruid in België te koopen, in een werkhuis, bestuurd door eenen burgerlijken nijveraer, den heer Wetteren. Deze toestand duurt sedert vijf jaren; België levert het buskruid aan onze zeemacht. »

Over dertig jaren verwarde een ander blad de haven Pireus met een zeeschip. Heden neemt de Fransche pers het schoon en volkrijk Vlaamsche dorp van Wetteren voor eenen Belgischen burgerlijken nijveraer.

En nogtans, de geschiedenis meent, dat de Franschen het buskruid uitgevonden hebben. Indien het waar is, moet dit lang geleden zijn!

Heden vinden onze geburen van het zuiden geen buskruid meer uit. Zij koopen het elders en kennen zelfs het adres van den fabrikant niet.

Wenschen wij den achtbaren heer Van Cromphaut, zoo koddig in eenen klokkeketen veranderd, dat hij hun nog lang wat goed poeier in de oogen kan werpen....

(Journal d'Anvers.)

— EEN FRANSCH CELEBRERDE. — Als de emir Abdel-Kader voor de eerste maal te Parijs kwam, bezocht hij er de bibliotheek. Hij werd aan eenen professor van de Arabische taal voorgesteld, die hem toesprak in de Arabische taal van het Instituut.

De emir, na eenige oogeblikken met veel koelbloedigheid te hebben geluisterd, gelastte zijn taalman te zeggen tot den geleerde, dat hij geen Fransch verstand!

— SCHAPEN. — Vele veehouders in Friesland treft tegenwoordig een ramp, waarvan men vroeger nooit heeft gehoord. In de wol der schapen en vooral der lammeren ontdekt men een soort van witte maai, die door het vel heendringt en tot in de ingewanden voortwerkt. Daarvan is de dood natuurlijk een zeker gevolg. Een zwart schaap met petrool begoten zijnde, geleek volkomen wit, zoo vol zat het van maaien. Een landbouwer van Coutum heeft reeds vier schapen op deze wijze verloren, en nog blijft de kwaal zich uitbreiden. Ook meent men hetzelfde diertje bij enkele varkens waargenomen te hebben. Sommigen menen, dat het voortkomt uit de eikens eener blauwe mug, die men op de dieren waarneemt.

— In eene vergadering van letterkundigen hield Karel Monselet staande dat eene vrouw gemakkelijk een geheim kon bewaren. En daar men er op aandroeg om te weten wat geheim, antwoorde hij: dat van haren ouderdom.

BUITENLAND.

Nederland.

MOORD IN DEN HAAG.

Er is veel gesproken over de ontdekking van den moordenaar van Mevr. Van den Kouwen; ziehier wat de Groninger Courant daar omtrent op nieuw mededeelt:

Dijkjokarta, 18 juni. Gisteren op koningin-verjaardag overleed zacht en kalm (?), als een man die nooit had kwaad gedaan, een fuselier in het hospitaal aan uitputting, na langdurige buikziekte, het vorige jaar in Atchin opgedaan, en die voor zijnen dood vrijwillig onder eek bekende, dat hij de moordenaar van Mevr. Van der Kouwen was en dat hij geen goud of zilver, maar alleen geld daarvan had meegenomen. Van zijne medeplichtigen sprak hij als van « hij en die andere. » Wie nu die « hij en die andere » waren, zou hij juist gezegd hebben, toen de kracht hem daartoe begaf en hij « zacht en kalm » insliep. Ik verlang geen kalmer sterfbed dan het zijne (?).

« De man heette Joannes-Henricus Lagerman en was in 1872 genadier te 's Hage, in de laatste maanden met groot verlof en ging in maart 1875 als zovoelc ander bij het koloniaal werfdepot te Harderwijk, om onze eer en rechten te handhaven in Atchin.

« 21 juni... Op de tijding van Lagermans bekenenis, heeft zich een kameraad van hem (van hetzelfde transport uit Holland, zegt men), te Ambarawa (Willelm I) op wacht door het hoofd geschten. Misschien eener medeplichtigen.

« Ook beweert men hier, dat Lagerman te 's Hage oppasser is geweest van een luitenant, die neef was van mevrouw van der Kouwen... De kouranten zijn nu bezig de bekenenis van L. te illustreeren en te bewerken, dat hij al lang aan vlagen van krankzinnigheid leed... Van die vlagen is geen enkele waar. De man is altijd zeer goed bij zijn verstand geweest en heeft nooit gedelferd. Hij moest vroeger tuinman geweest zijn, onder andere bij de koningin.

« Hij is met militaire eer begraven (?), maar zijne kameraden hebben hem niets meegegeven in zijn kist, zooals zij anders doen. Geen hoofdkussen zelfs geen bloemen, en op de begraafplaats hunne hoofden niet ontbloot en geen aarde op de kist geworpen. »

Duitschland.

BULETJN DER VERVOLGING.

Na de Franfurter Zeitung en den Neue Social Democrat van Berlijn, is de beurt aan de Greiger Zeitung voor de toepassing der verplichtende getuigenis.

Dit dagblad meldt dat zijne opstellers, drukker, werklieden en uitdragers voor den rechter geroepen zijn, om te zeggen op hoeveel exemplaren het blad wordt gedrukt. Zij hebben daaromtrent geen inlichtingen kunnen geven. De meestergast niet willende antwoorden, is tot 40 dagen gevangenis veroordeeld en verwittigd dat, indien hij voortdurend weigerde te spreken, hij nog zes weken derzelfde straf zou ondergaan.

M. de Schorlermer, magistraat van Arneberg, M. de Plettenberg, baljuw van Oestinghousen en talrijke kleine ambtenaars, zijn met eene boete van 90 mark geslagen, omdat zij deel maakten van de katholieke associatie van Mentz; de burgermeester van Mulheim, bij Keulen, werd voor dezelfde reden van zijn ambt afgezet.

Nogthans heeft, van een anderen kant, de rechtbank van Duisberg, in Westfalen, een vonnis verleend, waardoor deze maatschappij als wettig wordt erkend. De vereeniging is dus vrij van den eenen, ontbonden en gestraft van den anderen kant. Wat moet men denken van de tegenstrijdigheden der rechtbanken?

Mgr Ledochowski bevindt zich sedert 15 maanden in de gevangenis; Mgr Janizewski en de wijbisschop van Posen, Mgr Cybichowski, zijn het land uitgevaren. In het bisdom Posen zal dus niemand meer zijn die nog het H. Vormsel kan toedienen.

M. Haupts, redacteur der Coblenzer Zeitung, is veroordeeld tot 20 dagen gevangenis, voor beledigingen jegens M. von Bismark. De priester Schwarge, van Wattenscheid, in Westfalen, heeft bevel ontvangen de provincie te verlaten.

De priester Plümacher, van Dusseldorf, moet eene maand vestingstraf ondergaan, omdat eenige woorden, welke hij op den predikstoel had uitgesproken, beledigend schenen aan de overheid.

Het dagblad Kurjer Posenanski, dat reeds zoo dikwijls vervolgd werd, is opnieuw getroffen met vier maanden gevangenis, welke zijn opsteller, M. Grugeynski, moet ondergaan.

Aan een bericht omtrent den oogst in Baden ontleenen wij het volgende:

De zoo algemeen gunstige voornuizichten, die gedurende het voorjaar een oogst deden verwachten, zooals er sedert eene reeks van jaren geen meer te vermelden was, zijn ook hier te lande zeer verminderd, en zelfs geheel verdwenen

in de streken, waar zware regens en onweders het grootste gedeelte van den oogst geheel vernielden. Het fraaie weder der laatste veertien dagen heeft wel is waar nog kunnen bijdragen om de schade hier en daars minder voelbaar te maken, doch het verlies is over het algemeen aanzienlijk, en berokkent den landbouwer groote teleurstelling.

Berichten uit centraal Baden en de meer zuidelijke streken melden, dat de granen over het algemeen goed uitvielen en de oogst in tarwe, garst en haver als een halve kan worden beschouwd. In sommige andere gedeelten van Baden hebben tarwe en spelt vrij wel aan de verwachtingen voldaan en wordt de ingeogoste hoeveelheid daarvan bevredigend geacht. Daar waar men van zware regens verschoond bleef viel de oogst goed uit, ook ten opzichte van de garst, doch minder van de haver.

De voornuizichten ten aanzien van de klaver zijn niet ongunstig.

De thans geëndigde hooioogst voldoet niet aan de oorspronkelijke gekoesterde verwachtingen. De hoedanigheid is vrij goed.

Hop staat in deze streken fraai, en men ziet eenen goeden oogst daarvan te gemoet.

Omtrent den tabaksoogst kan tot dusver niets bepaalds gezegd worden.

Tot hiertoe is de wijnstok, ofschoon het oidium zich hier en daar vertoont, van groote onheilen verschoond gebleven. Mocht men ten deze van onvoorziene tegenspoeden bevrijd blijven, dan bestaat er uitzicht op een vrij goed jaar.

Op 17 dezer heeft men de bekende proef met de Keizersklok te Keulen herhaald; men heeft andermaal gepoogd met de klok te luiden. Ruim 50 man brachten den kolos in beweging; reeds hadden zij gedurende geruimen tijd de klok in beweging gebracht, zonder gunstiger gevolg dan vroeger. Men ging echter voort met het trekken, zoodat de slingeren al grooter werden. Eene talrijke menschenmenigte was toegestroomd om getuigen te zijn. Reeds begon men te wanhoopen toen eensklaps de geduchte klepel in anraking kwam met den binnenwand der klok. Een zware bastoon daverde in het rond, en het pleit was beslecht. De Keizersklok deed zich nog gedurende geruimen tijd hooren, tot groote vreugde van alle omstanders.

Italië.

Een bij uitstek aan het vijandig dagblad, de Fanfulla, van Rome bevat onder zijne mededeeling. Wij geven onder alle voorbehoud het volgende nieuws, dat ons is medegedeeld in het licht: Keizer Ferdinand van Oostenrijk heeft bij testament aan den H. Vader een legaat gelaten van 10 miljoen florijnen, benevens al de versierselen en heilige vaten zijner kapel. Bovendien zij nhem ook door een aanhangsel van het testament geschenken, al de kristal- en porceleinwerken welke Hij bezat.

STRAFUITVOERING.

In den morgen van 14 augustus heeft te Potenza hoofdstad der provincie Basilicate, de strafuitvoering plaats gehad van eenen bandiet, genaamd Frederico Aliano. Deze booswicht, twist gehad hebbende met zekeren Marsicovetere, op 12 november 1865, doodde hem door twee geweerschoten gelost bij klaren dag, en in de tegenwoordigheid van talrijke personen.

Van dien dag af leidde hij een zwerfend leven, sloot zich bij andere booswichten aan, en beging alle soorten van misdaden en schelmstukken. Hij werd, in april 1875, door de bersaglieri aangehouden, en door het assisenhof van Potenza tot de doodstraf veroordeeld, wegens 59 van de zwaarste schelmstukken, te weten: 12 moorden met voorbedachten rade, 8 vrijwillige doodslagen, 4 moordpogingen, waaronder twee vergezeld van opstand tegen de openbare macht, gewapenden diefstal, oplichting van personen, 4 ernstige verwoordingen, 19 gewapende diefstallen vergezeld van oplichting, en slagen toegebracht aan de aangerande en opgelichte personen, enz., daarenboven de misdaad van landdieterij of uitoefening der misdaad door eene vereeniging van booswichten. De sommen welke hij aan zijne verschillende slachtoffers had ontfroefd bedroegen te samen niet minder dan 55,000 francs.

Politiek overzicht.

De fransche minister van oorlog, general Cissey, heeft te Contrexéville vrijdag 20 augustus, verjaardag van den veldslag van St.-Privat, eene mis doen lezen voor de rust der ziel van de fransche soldaten, dien dag gedood. Na den dienst heeft de general eene redevoering uitgesproken, waarin hij zegde dat Frankrijk zich bepaalt met in vredeslijd de krijgswet toe te passen en niet de minste oorlogzuchtige bedoelingen heeft. Voor het oogenblik kan Frankrijk er natuurlijk niet aan denken om te oorlogen, maar later?

Politiek nieuws is er niet zoo min in Frankrijk als Duitschland of Engeland. In Spanje blijft de toestand ongenoeg onveranderd, terwijl in Rusland slechts de herinrichting der ruitrij in gemobiliseerde afdelingen, eenig belang oplevert. Dit deel van Ruslands leger zal 80,000 man sterk zijn en in die plaatsen gekantoneerd liggen, welke voor hetzelfde alle gemak van verplaatsing aanbieden. Al de aandacht der politiekien is uitsluitend op Oostenrijk, Turkije en de Donauvorstendommen gericht.